

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

T.a.v. de heer R,

**Directoraat-generaal voor
Energie, Telecom en Markten**
Directie Mededinging en
Consumenten

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV Den Haag

Postadres
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door

Datum 11 JUN 2010

Betreft Uw brieven van 18 mei en 1 juni 2010

Geachte heer R:

In uw brief van 18 mei brengt u mij op de hoogte van uw schrijven aan de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa). Op 1 juni hebt u mij een nieuwe brief verstuurd, waarbij u de reactie van de NMa hebt aangehecht. In uw brief van 1 juni verzoekt u mij het handelen van de NMa te beïnvloeden.

Ons kenmerk
ETM/MC / 10090555

Ik waardeer het dat u deze kwestie onder mijn aandacht hebt gebracht. Ik begrijp dat schadesturing, waarbij verzekeraars invloed uitoefenen op de keuze van de verzekerde voor een auto(ruit)schadeherstelbedrijf, negatieve gevolgen kan hebben voor andere schadeherstellers. Onder bepaalde omstandigheden kan dit in strijd zijn met de Mededingingswet, bijvoorbeeld indien individuele verwijzende verzekeraars over een economische machtspositie beschikken en daar misbruik van maken. Ook kunnen samenwerkingsverbanden van verzekeraars de Mededingingswet overtreden indien hiervan een merkbaar beperkend effect op de mededinging uitgaat.

Als minister van Economische Zaken ben ik verantwoordelijk voor het mededingingsbeleid, en daarmee de mededingingsregels in Nederland. De NMa is belast met het toezicht op de naleving van die mededingingsregels en is onafhankelijk waar het de beoordeling van individuele zaken betreft. Het is dan ook aan de NMa, en niet aan mij, om uitspraken te doen in individuele zaken. In haar analyse van de markt voor auto(ruit)schadehersteldiensten heeft de NMa geen aanwijzingen gevonden voor overtredingen van de Mededingingswet. Ik heb geen enkele reden om aan te nemen dat zij hierbij onvoldoende zorgvuldig heeft gehandeld. Indien u het niet eens bent met besluiten van de NMa, kunt u juridische stappen ondernemen.

Ik vertrouw erop u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Maria J.A. van der Hoeven
Minister van Economische Zaken

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

De heer R,

**Directoraat-generaal voor
Energie, Telecom en
Mededinging**
Directie Mededinging en
Consumenten

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV Den Haag

Postadres
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr

Datum 06 OKT. 2011

Betreft Uw brief van 26 september 2011 over weeffouten in het toezicht

Geachte heer R

Behandeld door

In uw brief van 26 september 2011 zet u uw visie over de organisatiestructuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) uiteen. U concludeert dat deze organisatiestructuur ongewenste ongelijke behandeling en vriendjespolitiek niet kan voorkomen omdat de machten binnen de organisatie van de NMa niet volledig zijn gescheiden.

Ons kenmerk
ETM/MC / 11143762

Uw kenmerk

Ik ben het met u eens dat ongelijke behandeling en vriendjespolitiek voorkomen dienen te worden. Het samenstel van de organisatiestructuur van de NMa, die in tegenstelling tot hetgeen u in uw brief suggereert niet behoort tot de rechterlijke macht, en de rechtsmiddelen die openstaan tegen besluiten van de NMa waarborgen dit mijns inziens ook.

Bijlage(n)

Binnen de NMa gelden 'chinese walls' tussen functionarissen die verantwoordelijk zijn voor het onderzoek (de directie Mededinging) en functionarissen die vaststellen of er sprake is van een overtreding en of daarop een sanctie moet worden opgelegd (de Juridische Dienst). Als het onderzoek daarom vraagt, kunnen de eerstgenoemde functionarissen tijdens hun onderzoek contact hebben met marktpartijen. Vervolgens vormen de laatstgenoemde functionarissen op de feiten en omstandigheden uit het onderzoek een oordeel. Mochten zij constateren dat het onderzoek onvoldoende is om een oordeel op te baseren, dan moeten zij de onderzoeksfunctionarissen om aanvullend onderzoek vragen; zij mogen niet zelf aanvullend onderzoek uitvoeren zoals u zelf ook terecht stelt.

Deze organisatiestructuur met chinese walls minimaliseert het risico op partijdige oordeelsvorming. Zoals ik u ook in mijn brief van 1 juli 2011 heb geschreven, blijkt uit de onafhankelijke evaluatie van de raad van bestuur van de NMa in 2010 (Kamerstukken II 2010-2011, 24 036, nr. 377) dat de NMa chinese walls toepast. Het risico op het doorkruisen van chinese walls kan echter in de praktijk niet volledig worden voorkomen. Indien partijen van mening zijn dat de door u signaleerde risico's op ongelijke behandeling of onpartijdige oordeelsvorming zich daadwerkelijk voordoen doordat de NMa de chinese walls in een bepaalde zaak niet (volledig) heeft gerespecteerd, dan staan daartegen rechtsmiddelen open. Zij kunnen in beroep gaan bij de Rechtbank Rotterdam en eventueel in hoger beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

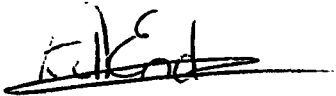
**Directoraat-generaal voor
Energie, Telecom en
Mededinging**
Directie Mededinging en
Consumenten

Op 25 maart jl. heeft het kabinet besloten om de NMa per 1 januari 2013 te laten samengaan met de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit en de Consumentenautoriteit. Ook bij de nieuwe autoriteit zal het samenstel van de organisatiestructuur en de rechtsmiddelen die openstaan tegen besluiten van de nieuwe autoriteit zodanig zijn dat het risico op ongelijke behandeling of onpartijdige oordeelsvorming wordt geminimaliseerd.

Ons kenmerk
ETM/MC / 11143762

Hoogachtend,

De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
namens deze:

mw. mr.dr.s. A.J.I. van den Ende
directeur Mededinging en Consumenten

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

De heer R,

**Directoraat-generaal voor
Energie, Telecom en Markten**
Directie Mededinging en
Consumenten

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV Den Haag

Postadres
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr

Datum - 01 JULI 2011 -

Betreft Uw brief d.d. 20 juni 2011 over weeffouten in het toezicht

Behandeld door

Geachte heer R,

In uw brief van 20 juni jl. geeft u aan dat er in de vormgeving van het mededingingstoezicht, zoals dat door de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) wordt uitgevoerd, naar uw mening sprake is van weeffouten. De verschillende delen van de macht van de NMa zouden niet of onvoldoende gescheiden zijn. Daarnaast meent u dat er sprake is van ongewenst veelvuldig contact tussen de NMa en het bedrijfsleven waarop zij toezicht houdt, zodat zij zich te veel met diens belangen zou vereenzelvigen.

Ons kenmerk
ETM/MC / 11099482

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Consequentie van deze weeffouten is volgens u dat de NMa, in tegenstelling tot de Europese Commissie, al jaren niet of nauwelijks boetes oplegt. Bovendien zou het ongewenste contact van de NMa met vooral grote partijen kunnen leiden tot een benadeling van kleine partijen. Met het oog op de voorgenomen samenvoeging van toezichthouders beveelt u aan om deze weeffouten te herstellen zodat bij de nieuwe toezichthouder sprake kan zijn van een efficiënter en staatsrechtelijk zuiverdere inrichting van het toezicht.

Allereerst dank ik u hartelijk voor uw brief. Het ministerie van EL&I hecht veel waarde aan opinies en ideeën vanuit de samenleving, zoals de uwe. Het ministerie streeft ernaar om daarmee in zijn beleid zoveel mogelijk rekening te houden.

Ik onderschrijf de uitgangspunten die u in uw brief noemt. De verschillende taken van de NMa dienen gescheiden te blijven en de NMa mag niet doorschieten in haar contacten met het bedrijfsleven. Beide uitgangspunten hebben bij de aanstaande samenvoeging van de NMa met de OPTA en de Consumentenautoriteit dan ook uitdrukkelijk de aandacht.

Ik deel echter niet uw stelling dat beide uitgangspunten bij de NMa onvoldoende gewaarborgd zouden zijn. De scheiding tussen de onderzoekstaak die wordt uitgevoerd door de directie Mededinging en de sanctionerende taak die wordt uitgevoerd door de Juridische Dienst, wordt verzekerd door zogenoemde 'chinese walls'. Uit de onafhankelijke evaluatie van de raad van bestuur van de NMa in 2010 (Kamerstukken II 2010-2011, 24 036, nr. 377) blijkt dat de NMa deze scheiding consequent doorvoert. De NMa heeft geen wetgevende taak zoals u in uw brief stelt. Die taak is aan de wetgever. Wel dient de NMa op een transparante

* S C A N 0 1 / 0 0 0 1 0 0 8 1 9 *

individuele zaken. Dat doet zij bijvoorbeeld in beleidsregels of informele
zienswijzen.

Voor het goed functioneren van de NMa is veelvuldig contact met het bedrijfsleven
onvermijdelijk en zelfs noodzakelijk. De NMa heeft als gezegd een rol in de
voorlichting van het bedrijfsleven over wat wel en wat niet toegestaan is binnen
de wet- en regelgeving die zij handhaaft. In haar rol als toezichthouder op de
energie- en vervoermarkten heeft de NMa bovendien een langlopende relatie met
de onder toezicht gestelde bedrijven. De evaluatie uit 2010 toont aan dat de
balans bij de NMa niet doorslaat naar te veel contact met het bedrijfsleven, zoals
u stelt. De onderzoekers bevelen juist aan dat de NMa meer zou moeten
investeren in het geven van voorlichting en het voeren van dialoog met het
bedrijfsleven.

Ook de consequenties die u noemt, onderschrijf ik niet. Het jaarverslag over 2010
van de NMa laat zien dat zij, in tegenstelling tot hetgeen u stelt, hoge boetes
heeft opgelegd. In 13 zaken (12 mededingingszaken en 1 energiezaak) werd voor
meer dan € 137 mln aan boetes opgelegd. Hoewel de Europese Commissie
inderdaad voor een hoger bedrag aan boetes heeft opgelegd, is € 137 mln voor
een land als Nederland zeer aanzienlijk. En deze boetes werden allerm minst alleen
aan kleine partijen opgelegd, maar voor een belangrijk deel juist aan
(middel)grote ondernemingen.

Hoogachtend,

De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
namens deze:

mw. mr.dr.s. A.J.I. van den Ende
directeur Mededinging en Consumenten

18-4-2011

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal voor
Energie, Telecom en Markten**
Directie Mededinging en
Consumenten

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV Den Haag

Postadres
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/eleni

Datum 18 APR 2011

Betreft De markt voor auto(ruit)schadehersteldiensten.

Ons kenmerk
ETM/MC / 11042711

Uw kenmerk
2011203934/2011D11725

Geachte voorzitter,

De vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie heeft mij op 18 maart 2011 verzocht te reageren op een brief die zij op 24 februari 2011 van de heer R. heeft ontvangen. Met deze brief kom ik aan dit verzoek tegemoet.

In zijn brief gaat de heer R. in op het onderzoek "De rol van verzekeraars op de markt voor auto(ruit)schadehersteldiensten" dat de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) in 2009 heeft uitgevoerd. De heer R. verzoekt de vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie er zorg voor te dragen dat dit onderzoek door een nieuw onafhankelijk onderzoek wordt vervangen. Het onderzoek van de NMa weerspiegelt volgens de heer R. niet de realiteit op de markt voor auto(ruit)schadehersteldiensten, waar volgens hem de markt wordt afgesloten door enkele grote partijen. Daarbij noemt hij een aantal specifieke punten van kritiek op de inrichting van het onderzoek. Zo heeft hij kritiek op de keuzes om data op te vragen onder auto(ruit)schadeherstellers en niet onder verzekeraars, de gehanteerde definitie van schadesturing en de toepasselijkheid van de zogeheten *de minimis*-regel. Ik licht hieronder eerst de achtergrond van het onderzoek door de NMa toe, waarna ik meer specifiek inga op de door de heer R. aangedragen kritiekpunten.

Zoals ik heb geantwoord op eerdere Kamervragen van het lid Gesthuizen (SP), betreft het desbetreffende onderzoek van de NMa een sectorscan en geen mededingingsrechtelijk onderzoek naar mogelijke overtredingen van de Mededingingswet.¹ Het onderzoek heeft dan ook geen rechtsgevolgen voor individuele partijen. Wel gaat de sectorscan in op hoe enkele marktgedragingen op de auto(ruit)schadeherstelmarkt zich in algemene zin verhouden tot het mededingingsrecht. De klacht van de heer R. richt zich vooral op de specifieke gedraging schadesturing, waarbij de keuze voor een schadehersteller door een verzekerde beperkt wordt tot een door zijn verzekeraar geselecteerde (groep) schadehersteller(s). Schadesturing kan onder omstandigheden een overtreding van de Mededingingswet vormen, bijvoorbeeld indien er sprake is van misbruik

18-4-2011
S C A N 0 1 / 0 0 0 0 8 9 8 5 5 *

¹ Aangangsel Handelingen II 2010/11, nr. 579 en Aangangsel Handelingen II 2010/11, nr. 1099.

van een economische machtspositie of als het kartelverbod wordt overtreden doordat (samenwerkingsverbanden van) verzekeraars de mededinging merkbaar beperken. Of in individuele gevallen sprake is van een overtreding van de Mededingingswet, wordt beoordeeld door de NMa. Volgens de NMa zijn uit haar onderzoek naar de markt voor auto(ruit)schadehersteldiensten geen aanwijzingen naar voren gekomen die erop wijzen dat de Mededingingswet is overtreden.

Zoals ik heb aangegeven in de eerder genoemde Kamervragen, is de NMa onafhankelijk in de wijze waarop zij haar onderzoeken uitvoert. Binnen die onafhankelijkheid besluit de NMa zelf of zij een onderzoek naar een mogelijke overtreding van de Mededingingswet of naar een specifieke markt start of heropent. Indien partijen het oneens zijn met de bevindingen van de NMa, kunnen zij hun zaak aan de rechter voorleggen. Naar aanleiding van de sectorscan in 2009 is een kort geding tegen de NMa aangespannen, waarin een groot gedeelte van de kritiepunten uit de brief van de heer R aan de orde is geweest. In dit kort geding heeft de rechtbank geoordeeld dat niet zodanige feiten en omstandigheden in de vereiste mate aannemelijk zijn geworden, dat gezegd kan worden dat het door de NMa verrichte marktonderzoek niet representatief dan wel onmiskenbaar ondeugdelijk is uitgevoerd.

Naar aanleiding van de brief van de vaste commissie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie heb ik het verzoek van de heer R voorgelegd aan de NMa. In haar reactie heeft de NMa haar keuze voor de inrichting van de sectorscan toegelicht. Voor wat betreft de kritiek op de keuze om data op te vragen onder auto(ruit)schadeherstellers, en niet onder verzekeraars, geeft de NMa aan dat dit tot betrouwbaardere resultaten heeft geleid. Indien zij zich zou hebben gebaseerd op de administratie van verzekeraars, zou de NMa slechts een deel van de markt in kaart hebben kunnen brengen, omdat er ook schade is die wordt betaald door niet-verzekerde consumenten, leasebedrijven en beheerders van wagenparken. Daarnaast is de NMa het niet eens met de kritiek dat zij het gedeelte van de markt dat gestuurd wordt, heeft onderschat door een onjuiste definitie van schadesturing te hanteren. Daarbij heeft de NMa toegelicht dat in haar onderzoek alle aangeschreven auto(ruit)schadeherstellers hebben aangegeven welk gedeelte van hun facturen is betaald door een verzekeraar waarmee zij een contract hebben gesloten. In deze gevallen kan er sprake zijn van schadesturing. Volgens de NMa is er op deze manier geen sprake van onderschatting van het gedeelte van de markt dat gestuurd wordt. Voor wat betreft de kritiek op de toepassing van de zogeheten *de minimis*-regel bevestigt de NMa dat ook bij geringe marktaandelen een mededingingsbeperkende afspraak een overtreding van de Mededingingswet kan vormen. Zij geeft echter aan geen enkele indicatie te hebben dat er sprake is van een mededingingsbeperkende afspraak.

Omdat uit de sectorscan geen aanwijzingen naar voren komen dat er sprake is van een overtreding van het kartelverbod of het verbod op misbruik van een economische machtspositie, is er volgens de NMa geen aanleiding voor nader onderzoek naar een overtreding van de Mededingingswet. Een nieuwe sectorscan

Directoraat-generaal voor
Energie, Telecom en Markten
Directie Mededinging en
Consumenten

Ons kenmerk
ETM/MC / 11042711

zou, ook als deze op onderdelen zou leiden tot andere cijfers, volgens de NMa niet leiden tot een andere conclusie. Wel heeft zij aangegeven de sector scherp in de gaten te houden. In dit kader ontvangt de NMa graag elke concrete aanwijzing die wijst op een overtreding van de Mededingingswet. Daarbij wijst de NMa op de mogelijkheden om haar door middel van tips, signalen of een formele klacht van een mogelijke overtreding van de Mededingingswet op de hoogte te brengen.²

drs. M.J.M. Verhagen
Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

² Zie de brochure "Klachten, tips, signalen en besluitaanvragen" op
http://www.nmanet.nl/nederlands/home/Over_de_NMA/Tip_ons/tip_ons_index.asp.